

البته ذکر تلاش‌های مادلونگ در شیعه‌پژوهی به این معنا نیست که آثار شیعه‌پژوهانه او خالی از اشکالات و نقاط ضعف است. اما آثار وی نسبت به شیعه‌پژوهان پیش از وی یک تحول مثبت از حیث رویکرد علمی و روشی و نگاه همدلانه به تاریخ تشیع محسوب می‌شود. وضعی که در اغلب پژوهش‌های اندیشمندان غربی در خصوص اسلام شیعی - خصوصاً امامیه - به چشم می‌آمد عدم استفاده از منابع شیعی در موضوعات مرتبط با تشیع است، در حالی که در آثار مادلونگ رجوع به آثار متقدم و متأخر شیعه فراوان دیده می‌شود، مثلاً در اولین مقاله مدخل «حسین بن علی (ع)» در دایرة المعارف ایرانیکا در مورد حیات و اهمیت حسین بن علی (ع) در شیعه، که توسط وی نگاشته شده است، استناد به آثاری چون تاریخ یعقوبی، الإرشاد شیخ مفید، مناقب آل ابی طالب از ابن شهر آشوب و اعیان الشیعه از سید محسن امین و... دیده می‌شود. اما در عین حال، برخی از اساسی‌ترین اشکالات کارهای شیعه‌پژوهانه غربیان در آثار وی هم دیده می‌شود، مثلاً تأثیرپذیری از منابع اهل تسنن در نگاه به تاریخ تشیع؛ برای نمونه، مادلونگ، در مدخل محمد بن علی الرضا (امام جواد علیه السلام) از دایرة المعارف اسلام، تصویر منفعلانه‌ای از آن امام به دست داده است؛ گویی امام هیچ اختیاری از خود نداشته و هرآن چه مأمون و خدمت‌گزاران خلیفه اراده می‌کردند اتفاق می‌افتاده است و هیچ اشاره‌ای به روایات منابع شیعی درباره مناظرات آن حضرت و همچنین نامه‌نگاری‌های ایشان با شیعیان، که طی آن به سؤالات فقهی و اعتقادی شیعیان پاسخ می‌دادند، نشده است.

مادلونگ در همین راستا در مقاله امام باقر (ع) در دایرة المعارف ایرانیکا نیز می‌نویسد: «امام باقر ابوبکر را راستگو (صدیق) خطاب کرده است و زمانی که درباره این امر از او سؤال شده است، او به پا خاسته تا سه بار این کلمه را تکرار کند و بگوید هر کس که ابوبکر را این‌گونه صدا زنند، سوگندش از جانب خداوند بر روی زمین و زندگی بعد از آن قبول نخواهد شد». همچنین در همین مقاله از تقریب مختار ثقفی توسط امام باقر (ع) سخن رانده است^{۱۷} که هر دو مطلب رامی‌توان مصادیق واضحی از تأثیرپذیری از نگاه اهل تسنن به تاریخ تشیع دانست، چنان‌که در روایتی در منابع شیعی وارد شده که امام باقر (ع) وقتی کسی به مختار ناسزا می‌گفت به وی فرمودند «او را ناسزا مگویند. مگر غیر از این است که او قاتلان شهدای ما را کشت و انتقام خون آنان را گرفت». در روایتی دیگر نیز امام باقر (ع) در دیدار با پسر مختار سه مرتبه برای مختار طلب رحمت کرده است.^{۱۸}

مادلونگ، علاوه بر مدخل امام باقر (ع)، مدخل مربوط به امام رضا (ع) را نیز در دایرة المعارف ایرانیکا نوشته است.^{۱۹} محسن قمرزاده و مجید کرباس‌فروشان این مقاله را به فارسی ترجمه و به تفصیل نقد کرده‌اند.^{۲۰} به نظر می‌رسد نقاط ضعف همین مقاله نیز حاصل همان نگاه پیش‌گفته باشد، زیرا امام رضا (ع) نه به مثابه امام شیعه بلکه به عنوان یکی از رجال علوی قرن دوم هجری معرفی شده است.

گذشته از مقالات پیش‌گفته و نقاط قوت و ضعفشان، بی‌شک مهم‌ترین اثر مادلونگ در ارتباط با تشیع کتاب جانشینی محمد (ص)^{۲۱} (کمبریج، ۱۹۹۷) است، زیرا مؤلف با بازنگری و نقد آثار خاورشناسان و با استناد به متون کلاسیک نویسندگان و مورخان مسلمان، پژوهش جدیدی درباره مسئله جانشینی پیامبر (ص) ارائه کرده است. او با ژرف‌نگری در قرآن معتقد است که حتی اگر پیامبر صلی الله علیه و آله جانشینی هم تعیین نکرده بود، در نظر نداشت و راضی نبود که ابوبکر جانشین ایشان شود. به نظر او محروم کردن